

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középvárosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésók Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztet
ipart!”

Reforma statului prin sindicalism

O conferință al ilustrului om de stat francez Paul-Boncour despre rolul sindicalismului în viața economică a statului.

Printre marile fapte ale zilelor trecute s'a plesat ca un eveniment conferința ilustrului oaspe francez Jean Paul-Boncour despre „Integrarea sindicalismului”, ținută la Ateneul Român după inițiativa Institutului Social Român.

Evenimentul a fost recunoscut de oficialitate și publicul de elită: guvernul a fost prezent, corpul diplomatic, toți oamenii politici de marcă și intelectualitatea bucureșteană.

D. Paul-Boncour a declarat că nu are obiceiul să conferențieze, fiindcă prin temperament și profesiune a fost și este un militant care susține o cauză și combate un adversar, fie la bara justiției, fie în politică. Cu România na avut și nu o să aibă vreodată nici-un fel de divergență fiindcă țara sa și ou România au aceiași comunitate de cultură, aceiași comunități de tradiții și de aspirații spre libertate și pace.

Și Franța și România au suferit, în marele război, transformări profunde, care au fost în realitate revoluționare: necesitatea de reformă a statului este o problemă comună ambelor țări.

În adevăr, situația din embele state reclamă reforme impuse de revoluția economică produsă de război. „Căci revoluția s'a produs. Ea nu se desenează în viitor, ci este în urma noastră. Armatele au fost misionarii revoluției”.

Afirmarea revoluționării economice începută în timpul războiului a justificat-o d. Paul-Boncour prin faptul cunoscut de toată lumea că atunci s'a produs accelerarea ritmului de producție, accelerare provocată de necesitățile momentului.

„Producția exasperată de atunci a însemnat și naționalizarea economică — evidentă azi prin concurențele economiilor naționale, prin criza economică și prin reformele ineluctabile.

„Statul în război și după a fost constrâns să intervie în raporturile economice”.

Cu aceasta, intervenția statului în economie era fatală, înregistrată pe de rând prin noua politică vamală, prin contingentări, reglementarea comerțului intern și extern, prin autarhia economică, etc.

SINDICATELE ȘI FEDERALISMUL ECONOMIC.

În această evoluție a statului, care este victorul grupărilor profesionale?

Cu atare întrebare, d. Paul-Boncour a intrat în subiectul prelegerii, abordând subiectul scump tinereții sale studioase și expus prin celebra lucrare „Le Fédéralisme économique” și prin „La Politique Fédéraliste”, demn emul al lui Waldeck-Rousseau și al lui Léon Duguit.

În ideologia d-lui Paul-Boncour am recunoscut inspirația din Marea Revoluție Franceză: principiile de drept public afirmate atunci de libertatea muncii și cele consacrate apoi de grupările profesionale moderne de libertate a asociației sunt piloni doctrinei sale despre sindicalismul economic.

Faptele istorice și contemporane au arătat
(Continuare în pag. 6.)

Eddig tíz százalékos a drágulás,
további öt-hat százalék várható.

Adómentesség nélkül is kifizetődik a bérházak építése

Seregszemle az idei építési szezon forgalma, anyagárai, munkaviszonyai és kilátásai fölött. — Az anyagárak nagy általánosságban tíz százalékkal drágultak, a külföldi anyagok behozatala hovatovább leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

A családi házak és magánvillák építése elsikkadt az új adótörvény paragrafusai között

Az ezévi tavaszi építkezési szezon a legbizonytalanabb kilátások mellett korán kezdődött meg. Az új épületek adómentességének megszüntetése, az eddig adómentes épületek megadóztatása miatt nemcsak, hogy tartózkodnak a kisebb tőkések a családi házak és családi villák építésétől, hanem az előző években épített hasonló ingatlanokat Ardeal összes városaiban, különösen az új városrészekben áruba bocsátják. Ezzel magyarázható, hogy az idei építkezési szezonban megritkultak a családi ház- és családi villa építkezések.

Mint hogy azonban az ingatlanbefektetés még

mindig nagyon jó tőkekonzerválási lehetőségnek bizonyult,

az idei szezonban sokkal nagyobb számban építtetnek — nagytőkések — bérházakat az ardeali városokban levő értékeesebb belvárosi telkeiken.

Ezenkívül több, előző években elhatározott és előkészített középítkezés is megkezdődött az idei szezonban, úgy, hogy az építkezések értéke nemcsak hogy nem áll mögöttes az előző éveknek, hanem még meg is haladja azokat.

Tíz százalékkal drágult az építkezés

Az építkezési költségek ezévből átlag tíz százalékkal magasabbak, mint a múlt évben, ami az építkezési anyagok általános drágulásával magyarázható.

A belföldi építkezési anyagokban kisebb méretű az áremelkedés,

a külföldről importált építkezési anyagokban és felszerelésekben, valamint

azokban, amelyeknek a nyersanyagát külföldről importálják, az árak 30—40 százalékos drágulást mutatnak,

ami a devizabeszerezési nehézségekkel és többletköltségekkel magyarázható.

A téglák ára

Clujon a múlt évi 900 lejről 1200 lejre emelkedett az építkezési szezon elején, majd 1150 lejre csökkent. Hasonlóképp alakult a téglák ára a többi ardeali városokban is.

A terméskő ára alig változott, csupán a fuvar-költségekben mutatkozik némi emelkedés.

A homok és kavics ára az összes ardeali városokban, de különösen Clujon megdrágult, aminek főleg az az oka, hogy a télen, illetve a kora tavasszal aránylag kis esőzések voltak, a folyók kevesebb kavicsot és homokot sodortak magukkal.

A cement, gipsz, fa, üveg és vasárak.

A cement árát a kormány most szabályozta és az új árak ab Cluj, cca 7—8 százalékkal magasabak, mint a múlt év hasonló időszakában. Jelenleg egy vagon cement, zsák nélkül, 24.200 lejbe kerül ab Cluj.

A cementárak átmeneti leszállítása idején a vállalkozók csak kisebb mennyiségeket tudtak vá-

sárolni, mint hogy a cementkészletek ebben az időben kicsik voltak.

A gipsz ára sokkal alacsonyabb, mint a múlt évben, ami a karteli megszűnésével, több új gyár üzembe helyezésével, általában a nagy készletekkel és a gyárak egymás közötti nagy versenyével magyarázható. Clujra újabban a most üzembe helyezett huedini gipszgyár szállít nagy tételeket. A gipsz ára a múlt évi 9500 lejről 6500 lejre esett vagononként.

A faanyagárak a múlt évihez viszonyítva cca 15 százalékos drágulást mutatnak. Különösen a deszkaárak nagyon szilárdak. Ezzel szemben a belföldi parkett ára csak minimális emelkedést mutat, ami a parkettagyárak túl nagy készletével magyarázható. A faárak emelkedésében nagy szerepe volt a forgalmi adó emelésének.

A vas és vasárak arai átlagban tíz százalékos emelkedést mutatnak, ami aránylag nem nagy, mint hogy az importált nyersvas ára, a devizabeszerezési és többlet költségek miatt, 30—40 százalékkal drágult. A vasárak emelkedését nem is annyira ez a körülmény, hanem a forgalmi adó emelése idézte elő, amely emelés egymaga 7.2 százalékos tesz ki az építkezési vasanyagoknál.

Ezzel szemben a vízvezetési felszerelési cikkek, a villanyfelszerelési cikkek nagymértékben drágultak. Azok, amelyeket még ma is külföldről importálnak, 30—40 százalékkal drágultak, míg azok, amelyeknek csak a nyersanyagát hozzák külföldről, de belföldön készülnek, 10—20 százalékkal drágultak.

Az üvegarak egyáltalában nem változtak, ugyanakkor az importált finomabb üveg teljesen eltűnt a piacról, olyannyira, hogy az építkezéseknél ma már majdnem kizárólag belföldi üveget használnak. Hasonló a helyzet a márvány, a fayance, a porcellán és a műköanyagokban is, amelyeknek ára szintén csak a forgalmi adó emelése arányában változott.

★

Ujabb 5-6 százalékos drágulást fog előidézni a munkabérek emelkedése.

A munkabérek eddig alig változtak, azonban országsszerte bérmozgalmak vannak folyamatban az építkezési iparban. A napszámosok munkabére változatlan. A kőműves munkások bére eddig szintén változatlan volt, azonban a munkások most 20-25 százalékos béremelést követelnek. Hasonló a helyzet a famunkásoknál, akik közül az ácsok szintén 20-25 százalékos, az asztalosmunkások 15 százalékos béremelést követelnek.

Amennyiben a bérek emelésére kerülne a sor, úgy a szezon további időszakában az építkezési költségek ujabb 5-6 százalékos emelkedésére van kihatás.

Tíz éves a timişoarai borbélyok zászlaja

Diszülés keretében leplesték le néhai Malz József szakcsoport-elnök arcképét.

A timişoarai munkaadók szindikátusának borbély- és fodrász szakcsoportja a napokban diszülést tartott abból az alkalomból, hogy a szakcsoportnak tíz év óta van zászlója.

Aszünnepegen, amelyen Ilincea Péter elnök, megjelent özvegy Bauer Péterné zászlóánya is. Ilincea Péter ismertette a zászló történetét. A zászlót néhai Malz József kezdeményezésére szereztek be és ez volt az első zászló Romániában, a mellyel borbély- és fodrászszakcsoport rendelkezett.

Ezután leplezték Malz József egykori elnök arcképét, amelyet Maghetiu borbély festett.

Ingatlanadóhátralékokra csak kivételesen ad fizetési könnyítéseket a pénzügyminisztérium.

A pénzügyminisztérium gyakran kap jelentéseket a különböző pénzügyigazgatóságoktól, amelyekben adófizetési haladékok és könnyítéseket javasolnak hátralékos, sokszor évek óta nem fizetett adótartozásokra, vagy pedig a végrehajtási eljárás felfüggesztését. Tekintettel arra, hogy ezek az előterjesztések sok esetben nem említik meg, hogy ingatlan, vagy ingó vagyon ellen folyik a végrehajtási eljárás, a minisztérium most körrendeletet adott ki, amelyben kimondja, hogy miután a minisztérium csak az ingó vagyon elleni eljárások esetén akar haladékok vagy részletfizetési kedvezményt nyújtani, a végrehajtási eljárás esetleges felfüggesztésével, a pénzügyigazgatóságok valahányszor végrehajtási rendeletet kapnak és ingó vagyonról van szó az adott esetben, ne alkalmazkazzák, hanem küldjék vissza a rendeletet a minisztériumnak, azzal a megjegyzéssel, hogy ingó vagyonról van szó és ezért a rendeletet nem fogantatosították.

Kivételes esetekben a pénzügyminisztérium adhat ki rendeletet ingatlan vagyonok megadéztatásánál is a hátralékok részben való törlesztésére, vagy a végrehajtás felfüggesztésére, ha a rendelet kimondottan úgy szól, hogy kivételes könnyítésről van szó. Ezekben az esetekben azonban az adózóktól be kell hajtani a felfüggesztett eljárással felmerült állami költségeket.

FREUNDINNEN

— Scheusskoh, mein Bild! Nicht war?
— Aber famos getroffen!

A szövetheteket június 30-ig tartoznak benyújtani adóvallomásaikat.

A szövetheteket központi hivatala eljár a pénzügyminisztériumban és kérte, hogy az adóbenyújtások határidejét a szövethetekre nézve hosszabbítsák meg. Az intervenció sikerrel járt, amennyiben a minisztérium június 30-ig meghosszabbította a szövetheteket adóvallomásának benyújtási határidejét. Ugyanezen időpontig tartoznak bemutatni mérlegeiket is.

TATÁL CATRE FIU.

— Nelule, Nelule, ce fereciti am putea trai noi impreună, dacă nu m'azi fi înjurat cu mama ta!

Csodálatos jelenségek 25.000 kilogrammos légköri nyomás alatt

Az olaj elvágja a vasat, a foszfor vezet az elektromosságot és az egyméteres vizoszlop 65 centiméterre zsugorodik össze.

A világmindenség legszivósabb lényei a baktériumok.

Basset James francia mérnök rendkívül érdekes kísérleteket végzett laboratóriumában, olyan szédítő nyomásokat állítva elő, amilyenekhez hasonló eddig még nem sikerült a fizikusoknak elérniük.

Basset eszköze lényegében egy fordított hidraulikus sajtó, melynél egy körülbelül 50 köbciméternyi térfogatban, akár 25.000 légköri nyomást is létre tud hozni. Ez annyit jelent, hogy minden négyzetcentiméternyi felületre huszonöt tonna súly hat. Képzeltetho, hogy milyen erősnek kell lennie az edény falainak, ha belsejében Basset ezt a fantasztikus nyomást létesíti.

A nyomás növekedésével minden anyag nagyot változik. Egy liter nitrogén például 3 kilogrammot nyom 15 légköri nyomás alatt, tehát a sűrűsége akkora, mint a kő. 12.000 atmoszféra nyomás alatt már a gázokat alig lehet nagyobb mértékben összenyomni, mint a folyadékokat, 25.000 atmoszféránál pedig már egyáltalán nem lehet tovább a kisebb térfogatra szorítani őket.

25.000 atmoszféra nyomás alatt egy egyméteres vizoszlop úgy összenyom 65 centiméterre, mintha gumiból lenne. Ekkora nyomást kellene elszorítania a természetben a víznek, ha lenne 250 kilométer mély tenger. Ennek a fenekén volna 25.000 atmoszféra nyomás.

Ennél az ultranyomásnál az olaj keményebb lesz az acélnál, annyira, hogy egy olajból való pengével vágni lehetne a vasat. Így bosszulhatná meg az olaj a vasat, amiért annyit fogyaszt belőle minden gép vasalkatrésze.

A víz 12.000 kilogrammos nyomásnál még 30

fok hőmérsékletnél is szilárd test, a kálium pedig csak 180 fokon olvad, míg közönséges nyomás alatt már 60 fokon folyóssá válik. A foszfor általában nem vezet az elektromosságot. Ilyen nagy nyomásnál erre is hajlandó.

Nagyon érdekesek voltak Bassetnek azok a kísérletei, melyeknél a baktériumok ellenállóképességét vizsgálta meg. Kiderült például az, hogy a tetanusz és a diftéria bacillusa tizenháromezer kilogrammos nyomást is elbir a annak megszűnte után épolyan életképes, mint volt.

Még érdekesebbek voltak azok a kísérletek, melyeket a baktériumpusztító, ugynevezett bakteriofágokkal végzett a párisi Pasteur intézet tudósainak segítségével. Majdnem minden betegség- okozó baktériumnak vannak saját fajtájában is elkeseredett elenészei, melyek felfalják őket, belőlük élnek. Ezek a bakteriofágok nem bírták el a 3000 atmoszféra nyomást. De ha kedvenc csemejükkel, a megfelelő betegséget okozó baktériumokkal együtt zárták be őket a nagy nyomás alatt álló kis kamarába, akkor háromszor ekkora nyomásnál is éltek és pusztították ellenfeleiket.

Egyébként ezekkel az ultranyomásokkal végzett kísérletek leginkább a kémiai ipart érdeklik, amely sokszor dolgozik nagy nyomásokkal. A mesterséges ammoniagyártásnál is ezer légköri nyomás alatt kényszerítik a nitrogént és hidrogént a megfelelő arányban való egyesülésre. Ha sikerül 20-25.000 légköri nyomással dolgozni, azt remélik, hogy a vegyészek egészen csodálatos dolgokat tudnak majd létrehozni.

Nem köteles a fogyasztó újból megfizetni az elsikkasztott vízdíjakat

Igen érdekes ügyben hozott elvi jelentőségű döntést napokban a cluji törvényszék Lázmaier-Filipescu tanácsa. Az ügy kapcsolatban van a városi vízműveknél 1928-ban történt sikkasztással, amikor Micula Sever hivatalnok hamis nyugták alapján nagyobb összeggel károsította meg a városi vízműveket.

A megtévedt hivatalnok a vízművek irodájában jelentkező háztulajdonosoktól jogtalanul felvette a befizetett összegeket, amelyekről nyugtát is adott. Mint utólag kiderült, a felvett pénzt saját céljaira használta fel és az általa kiállított nyugták hamisak voltak.

Igy történt aztán, hogy több városi háztulajdonostól, akik vízdíjakat vagy javítási és szerelési díjakat fizettek be a megtévedt hivatalnoknál, újra követelte a pénzt a vízművek igazgatósága.

A háztulajdonosok megtagadták, hogy még egyszer fizessenek és ok károsuljanak akkor, mikor nyilvánvaló volt, hogy nem tudhattak arról, hogy Micula nem volt jogosult a befizetések felvételére. A helybeli adóhivatal ekkor betáblázta a követelést a háztulajdonosok ingatlanaira és árverést tüstelt ki ellenük.

Igy többek között S. P. mérnök ellen is a

vízművek által szolgáltatott 6900 lei értékű munkálatokért, amit egyszer már megfizetett, árverést tüstelt ki. A mérnök erre perrel támadta meg a várost és kérte a foglalási jegyzőkönyv megsemmisítését, amit el is rendelt a járásbíró-ság. A város ekkor a törvényszékhez felebbezett.

Az ügy törvényszéki tárgyalásán rendkívül érdekes jogi vita keletkezett a város jogtanácsosa és a felperest képviselő dr. Giurgiu Traian helyettese, Horovitiu ügyvéd között. A városi ügyész azzal érvelt, hogy a sikkasztó hivatalnok nem volt jogosult a befizetett összegek átvételére és az általa kiállított nyugták érvénytelenek.

A felperes ügyvédje ezzel szemben úgyfele jóhiszeműségét hozta fel, aki a kapott feilvilágosítások alapján több hivatalnok jelenlétében fizette meg tartozását Miculának. Azonkívül a város, illetve a vízművek elismerte a fizetés tényleges megtörténtét azáltal is, hogy a bűnvádi feljelentéssel egyidejűleg kártérítési keresetet adott be sikkasztó hivatalnoka ellen.

A törvényszék ítéletében megsemmisítette az S. P. mérnök elleni végrehajtási jegyzőkönyvet és érvényesnek jelentette ki a sikkasztó hivatalnoknál történt befizetést.

Kisiparosok kisanantjának kongresszusa

Bucureştiből jelentik: Calciu szenátor, bucureştii munkakamarai elnök érdekes kezdeményezésére augusztusban összeül a fővárosban a „kisiparosok kisanantjának kongresszusa”, melyen az utódállami iparostársadalma népes küldöttségekkel fogja magát képviseltetni.

Az új kisanant célkitűzéseiről egyelőre nincsenek közelebbi részletek.

LEANYKÉRES

— Hát nézze, Kohn, nekem maga mint vőkonvenióma, csakhogy van itt egy dökkenő. A partidól nem lehet semmi, mert az én Ressinkém úgy ragaszkodik hozzám, hogy a világért sem hagyja el engemet.

— De hiszen nem is kell, hogy elhagyja magát. Ha olvasom a Ressinkét feleségül, ide jövünk magához lakni és fizetünk a kosztért és a lakásért havi háromezer lejt.

— Tudja mit? Fizessen még ötszázat és Ressinké a magáé.

Mikor minősíti az adótörvény a bérleti szerződést hamisnak, amelyet adózás szempontjából a kincstár figyelmen kívül hagy

Érdekes semmitőszéki döntvények, amelyek megnehezítik a kincstári közegek esetleges tulkapasait.

Külön elbírálás alá esik az olyan bérleti szerződés, amely — jótékonyági cselekedet

Az adótörvény értelmében a bérleti szerződéseket indokoltan csak akkor lehet figyelmen kívül hagyni, ha azokról megállapítás nyer, hogy csupán az adó megtakarítása szempontjából, alacsonyabb összegben jöttek létre, vagy amikor a bérlet tulajdonképpen ajándékozást jelent.

A felelőbizottság hivatalos hatalmával él vissza, ha valamely bérleti szerződést figyelmen kívül hagy csak azért, mert véleménye szerint az nem felel meg a bérleti viszonyoknak és csupán a helyiségek kereskedelmi jelentőségét tekintve állapítja meg, hogy a bérleti szerződés nem reális. (Bucureştii tábla No. 175—1934 június 27.)

Megjegyzés: Az az alapelve, amelyet valamely bérlet megadóztatásánál szem előtt kell tartani, a bérleti szerződés.

A szerződést azonban a következő esetekben figyelmen kívül lehet hagyni:

1. Ha az adó megtakarítás végett lett kötve, vagy a kincstár kijátszása céljából kisebb bérösszegeket vettek fel benne, mint amennyit a bérlet tényleg fizet.

Ilyenformán elsősorban a kijátszást kell bizonyítani ahhoz, hogy a szerződést figyelmen kívül lehessen hagyni. Ha tehát a szerződésben szereplő bérösszeg szemmel láthatólag nem felel meg ugyan az ingatlan reális helyzetének, azonban semmi bizonyíték nincs arra, hogy kijátszás történt, a szerződést nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Felületes becslés, az ingatlan fekvése és más hasonló ingatlanokkal való összehasonlítás tehát nem elégséges. Bizonyítékokat kell felhozni, amelyekből a szerződéssel kapcsolatos körülmények, vagy a felek közötti jogi viszony világosan kiderül. (Semmitőszék III. No. 1104—924.)

A kijátszásnak e bizonyítékait fel kell venni az adókivetési jegyzőkönyvbe. Egyszerű gyanúsítások, amelyek a bizonyítékok jegyzőkönyvbe vétele nélkül merültek fel, nem törvényes indokai a bérleti szerződés mellőzésének. (Semmitőszék III. No. 1607—1924.)

Nem ok a bérleti szerződés mellőzésére az sem, ha valamelyik bérleti szerződés meghosszabbítását nem mutatták be. (Semmitőszék II. No. 138—1925.) Vagy pedig ha a meghosszabbítás csak szóbelileg történt. (Semmitőszék III. 168—1925.)

A bérleti szerződés színlelt volta csalásnak te-

kintendő, a kincstár kijátszásának és így törvényes oka a szerződés mellőzésének. Azonban pontosan meg kell jelölni, hogy miben nyilvánul meg a szerződés színlelt volta, mert nem lehet mellőzni a szerződést azzal az egyszerű állítással, hogy a bérösszeg az ingatlan fekvése, vagy a bérlet foglal-

Milyen tartozás tekinthető kereskedelmi jellegű tartozásnak

A jogi kérdés igen fontos, mert a konverziós törvény kedvezményei nem vonatkoznak a kereskedelmi jellegű tartozásokra.

A timisoarai tábla pontos meghatározását adta egyik elvi döntésében a kereskedelmi jellegű tartozásnak

A konverziós törvény vonatkozó rendelkezései folytán állandó vita tárgyát képezi az a kérdés, mely tartozás tekinthető kereskedelmi jellegű tartozásnak, miután a törvény kedvezményei ezekre nem vonatkoznak.

A timisoarai ítélőtábla S. III. No. 3483—935. számú ítéletében következőként indokolta meg határozatát ebben a kérdésben:

A törvényszék ama végzése ellen, mely 80 ezer dollár tőke és járuléka erejéig kielégítési végrehajtást rendelt el, alperesek felfolyamodással éltek. A tábla mindenekelőtt azt vizsgálta, vajon a törvényszéknek joga volt-e végrehajtást elrendelni, miután az adósok konverziós bejelentést tettek? Nem kellett volna-e ennek az ügynek elintézéséig a végrehajtás elrendelésével várni?

A tábla így válaszol ezekre a kérdésekre: Tekintettel arra, hogy a törvény 11. paragrafusának utolsóelötti bekezdése szerint a perbíró az eljárás minden szakában jogosult az adósok konverziós jogát megvizsgálni a tekintetbe véve azt is, hogy a végrehajtási rend. 34. paragrafusának 4. bekezdése az adós kifogását végrehajtás során is megengedi, nyilvánvaló, hogy a perbírósnak joga volt a végrehajtást elrendelni.

kozása szempontjából csak eltitkolás céljából lett megkötve. (Semmitőszék III. No. 95—1925.)

Nem ok a szerződés mellőzésére az sem, ha a bérlet azt állítja, anélkül, hogy bebizonyította volna, hogy több bért fizet, mint amennyi a szerződésben szerepel. (Bucureştii tábla No. 247—1929.)

Ha valamely haszonélvezet engedélyezése, vagy bérlet nem azért jött létre, hogy jövedelmet hajtson, hanem csupán jótékonyági cselekedet valamelyik rokonnal, vagy más személlyel szemben, ez esetben nem lehet a családi szándékot nyomozni. Ilyen esetben az iratokból, vagy rokonsági viszonyból kell kitűnni annak az oknak, amely a tulajdonost arra bírta, hogy jövedelmének egy részéről önkéntesen, más javára lemondjon.

A rokonsági viszonynak azonban közvetlennek kell lenni, tehát a tulajdonosnak és bérletnek kell rokonoknak lenniük.

Ami az ajándékozást, vagy a jótékony cselekedetet illeti, ez legtöbb esetben vagy magából a bérleti szerződésből, vagy pedig a felek egymáshoz való viszonyából tűnik ki.

Jelen esetben tehát a Pp. 180. paragrafusában előírt pergátló kifogásról, illetve perfüggőségről nem lehet beszélni.

Az ezt követő kérdés az, hogy a tartozás kereskedelmi jellegű-e, vagy sem és igénybe veheti-e az adós a konverziós törvény kedvezményét?

A tábla megállapítja, hogy a Kt. 259. paragrafusának 2. pontja határozza meg a kereskedelmi ügyletek jellegét. A bankügyleteket a Kt. 260. paragrafusa értelmében különben is mind kereskedelmi ügyletnek kell tekinteni. Végül a Kt. 261. paragrafusa is ugy intézkedik, hogy a kereskedő jogügylete kétség esetén mindig kereskedelmi ügylet jellegével bír. A kereskedő ügylete kereskedelmi üzlete körében kötött ügyletnek tekintendő mindaddig, amíg ennek ellenkezője nincs belefoglalva az okirathat.

Tekintettel arra, hogy a jelen esetben úgy a felperes, mint az alperes kereskedőknek tekintendők,

tekintettel arra, hogy a tartozást váltó ellenében folyósították s a bekelezési okiratot ennek a tartozásnak biztosítására állították ki,

tekintettel arra, hogy a kereskedő váltótartozásait az üzletmenethez szükséges tartozásnak kell tekinteni,

tekintettel arra, hogy alperes beismerése szerint a kérdéses összeget kényszeregyezsége idején hitelezőinek kifizetésére fordította,

tekintettel arra, hogy alperes beismerése szerint kereskedő üzleti tartozásait rendezte,

tekintettel arra, hogy a tartozás folyószámlára volt írva, ami egymagában is kereskedelmi ügylet jellegét viseli,

nyilvánvaló, hogy a tartozás kereskedelmi ügyletből ered, ezzel a jelleggel bír s ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy a hitelező ezt a tartozást kényszeregyezsége során nem jelentette be az adós üzleti tartozásai között, miután bekelezett követelésnek tekintette.

A tábla megállapítja, hogy II. r. alperes — aki egyébként I. r. alperes férje — nem kereskedő. Ez azonban nem változtat a helyzeten, miután jogszabály szerint a kezességre vonatkozóan a főadós jellege szerint kell itélni. Ez különben a Kt. 268. paragrafusából is kitűnik, mely mindaddig alkalmazandó, míg az egyetemleges adósok ezzel ellentétes szerződésbeli kikötésre nem hivatkoznak.

A timisoarai ítélőtábla határozata szerint tehát alperesek jelen esetben konverziós kedvezményre nem hivatkozhatnak. (I. a törvény 12. paragrafusának 1) betű alatti intézkedését.)

Rövidesen megtartják Timisoarán az ipartestületi választásokat

Coman polgármester nyilatkozata szerint nem igazak az elterjedt hírek, hogy a választásokat politikai okokból el akarják odázni.

Mindenki várja a békés kibontakozást.

Jelentettük, hogy a timisoarai ipartestület vezetőségének feloszlásával egyidejűleg az ipari és kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy az elsőfoku iparhatóság, a Biroul Industrial vezetője vegye át az intézmény ideiglenes vezetését és írja ki az új választásokat.

Ilyen esetekre vonatkozólag az ipartörvény rendelkezései kategórikusak és kimondják, hogy az új vezetőség választásának 14 napon belül meg kell történnie. A timisoarai régi vezetőség felfüggesztése, illetve feloszlása óta már több idő telt el, mint 14 nap, azonban mindezekig még az új ipartestületi választások időpontjának kitűzése nem történt meg.

Timisoarai iparoskörökben ezért bizonyos aggodalmak nyilvánultak meg, miután sok helyütt az volt a vélemény, hogy a választásokat politikai érdekből egyesek el akarják odázni. Azt tervezik ezért, hogy Coman Augustin tanár, polgármesterhez fordulnak azzal a kéréssel, hogy a választásokat haladéktalanul írassa ki.

Coman polgármester egyik timisoarai lapnak ebben a kérdésben a következőket jelentette ki:

— Az ipartestületi választást illetőleg intézkedni fogok, hogy az új vezetőség megválasztásának időpontját az elsőfoku iparhatóság a legközelebbi időn belül tűzze ki.

Jogesetek a kisipar köréből

A részegeskedést súlyos hibának minősíti
a munkaügyi törvény 74-ik szakasza.

A bucureştii munkabíróság 174—1934. S. II. szám
alatt hozott elvi döntése.

Vasile Nicolescut 1927 július 1-én mint söf-
fört alkalmazta munkaadója, később garázsfőnök-
ké léptette elő, majd 1933 év március 28-án fel-
mondás nélkül elbocsátotta.

A söfför jogtalan elbocsátás címén pert indí-
tott a munkaadó ellen fizetése, valamint elmaradt
szabadságidejének kétszeres megtérítése végett.

A munkaadó azzal védekezett, hogy a felperes, aki garázsfőnöki teendőket végzett, több ízben berugott, az általa használt gépkocsi teljesen elpusztult és a keze alá beosztott munkásokkal szemben is gyakori részegeskedése miatt minden tekintélyét elvesztette.

A tárgyalás folyamán egyik tanu azt vallotta, hogy a felperes egy ízben, amikor szintén részeg volt, megtámadta őt és általában könnyelmű magatartásával veszélyeztette azokat a javakat, amiket a munkaadója rábízott.

A munkaadó hangoztatta, hogy jogosan járt el, amikor az érdekeire veszélyessé vált részeges alkalmazottat azonnali hatállyal elbocsátotta. Hogyha azonban mégis megítél a bíróság felperesnek valamit, kérte a munkaadót, hogy ne mint szellemi munkást, hanem mint fizikai munkást minősítsék, akinek nem jár a felperes által kért négy havi felmondási idő. Alperes ugyanis alkalmaztatásának csak az utolsó nyolc hónapjában végzett garázsfőnöki teendőket, így legfeljebb egy havi felmondási idő ítélhető meg a munkaadó szerint számára.

A fenti szempontok figyelembe vétele mellett a bíróság a következő tényállást állapította meg:

A kihallgatott tanuk igazolták, hogy felperes gyakran részegeskedett. 1933 március 25-én baleset történt az általa vezetett autóval és a felperes akkor is ittas volt. Megállapította a bíróság, hogy hasonló baleset az előbbi megelőzőleg két héttel szintén előfordult. Megállapított az is, hogy felperest alárendeltjei nem respektálták.

A felperes mentességére valló tanu vallomását nem vehette figyelembe a bíróság, mert az illető az egyik baleset előidézésében, ami a felperessel történt, szintén részeg volt és így érdekeltiséget meg kellett állapítani.

A meg nem adott szabadságidő ügyében megállapította a bíróság, hogy az elbocsátás 1933 március havában történt. Ha felperes nem adott volna okot az elbocsátásra, módjában lett volna, hogy a nyár folyamán szabadságát kivegye. Felperes azonban elbocsátatásának időpontjáig nem is kérte a szabadságát, később pedig szolgálati viszonya megszűnt, így keresetének és a része is alaptalan.

Mivel fentiek alapján az azonnali hatállyal történt elbocsátatásnak jogos indoka volt és az a törvény rendelkezései alapján történt, a bíróság a keresetet elutasította.

Kérhet-e kártérítést a tanonc, ha tanítómestere az üzem megszüntetése címén felbontja a tanoncszerződését?

A legfőbb semmitűszék S. III. 1351—1934 számú elvi jelentőségű döntése szerint a tanoncnak még akkor sincs kártérítési joga, hogyha a mesternek több vállalata van és nemcsak az, amelyben a tanonc alkalmazva volt és amelyet beosztottak.

Egy munkaadót volt tanonca azona a címen, hogy a tanonci szolgálati szerződést nem teljesítette, 47.880 lejes kártérítésre beperelte. Felperes szerint ez az összeg felel meg a munkaadó által okozott kár ellenértékének. A kárt a munkaadó, azáltal okozta, állította a felperes, hogy a szerződést felbontotta.

A járásbíróság alperes cég távolmaradása miatt marasztaló ítéletet hozott. A munkaadó felelősségére az ügy így a törvényszék elé került, amely alapos indoklás után elutasította a kereset-
setet. Harmadfokon a legfőbb semmitűszék elé került az ügy, amely azonban a felülvizsgálat iránti kérést elutasította.

Miniszteri rendelet a képesített fényképészek érdekében Megrendszabályozzák az uccai gyorsfényképészetet

Jövő évig türelmi időt kaptak, de akkorra kötelesek lesznek mestervizsgát tenni, ha továbbra is folytatni akarják foglalkozásukat.

Ardeal és Banat területén csak a cluji, timişoari és braşovi ipartestületek állíthatnak ki a gyorsfényképészek részére segédkönyveket

A Monitorul Oficial 1935 évi június 10-én megjelent 129-ik számában a munkaügyi minisztérium 21500. számú rendeletével visszavonta az 1934. évi szeptember 28-án kibocsátott engedélyt, amely a „Leica” és más szisztémájú kézi fényképezőgépekkel való uccai fényképezésről szólt. 21502. számú rendeletével meghatározza a minisztérium, hogy azok a gyorsfényképészek, akik nem rendelkeznek kellő képesítéssel, de okmányokkal tudják igazolni, hogy ezt a foglalkozást legalább nyolc év óta üzik, az alább közölt ipartestületek és vizsgáztató bizottságok útján segédkönyvet kapnak, amelyek az ipar feltételes üzésére jogosítják őket 1936 évi március 1-ig.

Cluj, Someş, Salaj, Bihor, Turda, Mureş, Nasaud, Satu-Mare, Maramureş és Alba megyékhez tartozók részére a cluji ipartestület fogja a se-

gédkönyveket kiállítani, míg a Timişoara, Arad, Caraş, Hunedoara és Severin megyékhez tartozók részére a timişoari ipartestület bocsát ki segédsegédkönyveket.

Braşov, Sibiu, Fogaras, Târnava-Mare, Târnava-Mica, Odorheiu, Trei Scaune és Ciuc megyékhez tartozók a braşovi ipartestülettől kapnak segédkönyveket.

Mindazok, akik ezt a foglalkozást 1936 március 1-én tul is akarják folytatni, kötelesek a fényképészek részére 1935—36 év folyamán működő ipari kurzust elvégezni.

A kurzus elvégzése után és csakis miután letették a vizsgát, azok, akik átmentek a vizsgán, mesterkönyvet kapnak, (mesterképesítést), amelynek alapján a jövőben is üzhetik az érvényben levő törvények alapján mesterségüket.

LA BARBIER.

Clientul: Dacă nu mă înşel, d-ta m'ia bărbierit şi rândul trecut, nu?

Unecnicul: Da, domnule!

Clientul: Atunci ar fi bine ca înaintea de încep să mă săpunezi, să mă cloroformizezi!

★

Intimitások a munkásbiztosító családi életéből.

Az Universul című bucureştii lap írja:

A munkásbiztosítópénztár személyzetében igen sok a protekciós elem, akik csak nevével szerepelnek a fizetési lajstromokban anélkül, hogy valamit is dolgoznának. Legtöbbje otthon írja alá a fizetési táblázatot is. Ezek között természetesen a szép asszonyok sem hiányoznak, akik hasznos összeköttetésekkel rendelkeznek a munkásbiztosító költségvetésén keresztül vannak díjazva.

Külön figyelmet érdemelnek azok, kiknek nincs meg a kellő előképzettségük. A klubok emberei és a jövőbeli földbirtokosok. Ezek nagyszámban vannak képviselve a vezetőségben, az „autonómiában”. Mindeniknek külön titkára van. Ennyi inkompetenciával ritkán lehet találkozni.

Felhívjuk erre Nistor miniszter figyelmét a kérésük, változtasson ezen a lehetetlen káros állapoton, — fejezi be leleplező közleményét a bucureştii nagylap.

★

KÖNYVORÜLET.

A szegény nyolc gyermekes földművelő szabó haza jön egy kislánnyal és azt mondja a feleségének:

— Ezt a gyermeket az uccán sirva találtam. Gondoltam, hogy ahol tizen esznek, less mit enni ott a tizenegyediknek is és haza hoztam.

— Elment az eszed? — csapja össze a kezét az asszony, — hiszen ez a mi Mancikánk.

IDEALIS TITKAR.

— Felvesszem magát ideiglenes minőségben titkárnak, — mondja a milliárdos amerikai üzletember az egyik jelentkező fiatalembernek. Menjen be az irodámba, tanulmányozza egy hétig a levelezésem, aztán majd kipróbálom a képességeit.

A fiatalember egy hétig tanulmányozza az írtatárat, aztán jelentkezik a bankárnál.

— Na, — mondja a bankár, — tudja-e, hogy áll az Amerikai Petróleum?

— Fél órával ezelőtt öt centtel emelkedett.

— Honnan tudja ilyen pontosan?

— Az írtatárban megállapítottam, hogy önnek ebből a részvényből egy hatalmas pakettje van és félóránként érdeklődtem a tőzsdén.

— Brávo. Akkor most kérem, rendeljen nekem a ma esti losangelesi expressre egy hálókocsi jegyet.

— Már megrendeltem. A vonat este nyolc óra tíz perckor indul és az öné a 12-es számú hálókocsi.

— Ezt nem értem. Honnan tudta, hogy én ma este Losangelesbe akarok utazni?

— A levelezéséből megállapítottam, hogy ön a losangelesi acélszindikátus elnöke és miután holnap lesz a közgyűlés, biztos voltam benne, hogy odautazik.

— Bámulatos. Most pedig legyen szives és értesítse a feleségemet, hogy ma este nem mehetek az Operába.

— Már sürgőnyűleg értesítettem Mister Brown.

— Ki az a Mister Brown?

— Önagysága losangelesi barátja, aki minden közgyűléskor ideutazik.

Arról azonban, hogy a tanoncokat is megilletné ilyen kártérítés, nincs említés a törvényben.

Olyan esetben, — állapította meg a semmitűszék érdekes elvi döntése, — hogyha a munkaadónak több vállalata van és azok közül csak az egyiket szünteti meg, szintén jogában áll a megszüntetett üzemben alkalmazott tanoncokkal való jogviszonyát felbontani. Az a tény ugyanis, hogy vállalata csak részben szűnik meg, nem jelenti azt, hogy ezáltal az általa megszüntetett üzemre kötött tanoncszerződéseket továbbra is köteles fenntartani. A megszüntetett üzemben működő tanoncok tanoncszerződéseit tehát minden jogkövetkezmény nélkül és minden esetben felbonthatják a munkaadó által.

Közlő: KELE SANDOR dr.

Indokolni kell a munkatörvény alapján beadott felebbezéseket.

A bucureştii királyi ítélőtábla második tanácsa egy nemrég hozott ítéletében elvi jelentőségű határozatot mondott ki, amikor egy felfolyamodónak felebbezését visszautasította, mert a felebbezéshez, amelyet a munkaszerződések törvénye alapján adtak be, nem csatolták írásban a felebbezés indoklását, bár azok ugyanazok voltak, mint az első fórumon a munkabírósnál.

Az ítélőtábla a munkaszerződések törvényének 60-ik szakaszára hivatkozott, amely semmisenek minősíti azokat a felebbezéseket, amelyeknél ezek indoklása írásban nincsen mellékelve. Ettől a törvénytárgyazattól eltérően a polgári perrendtartás megengedi, hogy azokat a ténybeli indokokat, amelyeket az első fórum elé terjesztettek, a további fórumok is figyelembe vegyék.

Kereskedelmi rendőrséget állítottak fel az ipari és kereskedelemügyi minisztériumban

A kereskedelemügyi miniszter meghirdette azokat a rendelkezéseket, melyek a kivitelre és behozatalra, az árak ellenőrzésére és az ezzel kapcsolatos kihágásokra vonatkoznak. A miniszter semmisenek tekinti mindazokat a már engedélyezett behozatali hányadokat (kontingens), melyekkel a kérvényezők nem saját cégük részére eszközlik a behozatalt s eladták engedélyeiket. Elvesztik hányadukat azok is, akik a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulása nélkül emelik az árakat s ugyanilyen büntetéssel sújtják azokat, akik valótlan adatokat jelentenek be az értékre vonatkozóan a vámhatóságoknak.

Mindenek ellenőrzésére „kereskedelmi rendőrség” név alatt új osztályt állítanak fel a minisztériumban.

A behozott áruk értékének ellenőrzése végett minden számlát láttamoztatni kell a külföldi illetékes kereskedelmi és iparkamarákkal, vagy ennek hiányában a helyi kereskedelmi szervezetekkel, melyek az árak helyességét aztán az eredeti számlán igazolják.

A kereskedelemügyi minisztérium illetékes osztályának azonban joga van szakértővel is megállapítani az árakat.

VAGY, VAGY.

A plébános súlyos beteg és orvost hívat. Az orvos megvizsgálja a nagybeteg, aztán az ég felé emelve tekintetét, így szól:

— Vagy az ég, vagy Karlsbad.

A plébános felül az ágyban és határozott hangon mondja:

— Karlsbad.

Az ismeretes bírságkedvezmények nem alkalmazhatók monopolkihágásokra.

A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött valamennyi pénzügyigazgatósághoz, amelyben közli, hogy a Monitorul Oficial 1935. április 1-i 77. számában megjelent és a kihágásokból eredő bírságok likvidálására vonatkozó törvény intézkedései nem alkalmazhatók a monopolbírságokra, miután ezen bírságoknak büntető és nem pénzügyi jellegük van és ezen bírságokat nem a pénzügyigazgatóság, hanem a monopol (CAM) javára kell befizetni.

Ez az utólagos körrendelet egyébként megerősítése a már 1935 április 4-én kiadott 4804. számú körrendeletnek, amely világosan kimondja, hogy a kihágásokból eredő bírságok likvidálására vonatkozó törvény könnyítései csak a pénzügyi törvények elleni kihágásokra alkalmazhatók.

AMERIKAI TÖRTÉNET.

— A malária ellen két szor van, — mondta Amerikában még az alkoholtilalom idején egy híres egyetemi tanár, — a chinin és a whisky.

Előadás után a professzor egyik hallgatója izgatottan érdeklődik, hogy azt a dolgot hol lehet kapni?

— Mit, — kérdezte a professzor, — a chinint, vagy whiskyt?

— A maláriát.

A háztulajdonosok szervezetei nem törődnek bele az új házak adómentességének megvonásába

Még fogják felebbezni az új házakra kivetett adókat. — Még nem tudják, milyen módon igyekeznek majd felszabadulni az általuk alkotmányellenesnek minősített új házádo fizetése alól

Mozgalom az államilag védett lakások lakbérkülönbözeteinek kiutalása érdekében

A közelmúlt napokban Bucureştiben ülést tartottak az ország különböző centrumaiban működő háztulajdonos-egyesületek kiküldöttei, hogy az eddig adómentes épületekre kivetett új adó által leremtett helyzetet megbeszéljék. Az ülés résztvevői egyhangulag arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az új ingatlanadó törvényellenes és teljes mértékben önkényes, mert az állam egyoldalúan hatályon kívül helyezte az építkezési törvényben vállalt kötelezettségeit és megsértette az építkezők szerzett jogait.

Ennek ellenére a bucureştii értekezlet csak azt határozta el, hogy a kérdés elvi részét még tanulmányozni fogja és addig is részen lesz, hogy az új adó kivetésénél és a kiróvási jegyzőkönyvek elkészítésénél, illetve kikészítésénél esetleg előforduló sérelmeket megelőzze és megakadályozza.

Kimondotta az értekezlet, hogy valamennyi háztulajdonos szervezet jogügyi osztálya minden háztulajdonosnak segítségére lesz az adókivetés megfeleltetésénél. Ennek érdekében felhívást intéztek minden háztulajdonoshoz, hogy legkésőbb 20 napon belül az adókivetési jegyzőkönyv kikészítése után forduljon az illetékes háztulajdonos szervezethez, ahol megadják a szükséges felvilágosításokat.

Még egy égető problémája volt a háztulajdonosok bucureştii értekezletének és pedig a védelem alatt álló lakbérleti szerződések után járó lakbérkülönbözöt kérdése. Ebben az évben ugyanis a pénzügyminiszterium nem volt hajlandó felvenni az állami költségvetésbe azokat az összegeket, amelyekkel a közhivatalnokok és állami nyug-

dijasok bérkülönbözete miatt tartozik a kincstár a háztulajdonosoknak.

Mint ismeretes, ennek a bérkülönbözetnek a fedezésére a kincstár külön alapot létesített, amelyre évek óta szedi a beépített ingatlanokra kirótt 2 és 0.50 százalékos illetékeket. Ennek ellenére az állam 1930—1935 közti időre még több millió leit nem fizetett ki, viszont az 1934—1935 költségvetési évben a háztulajdonosok egyáltalán nem kapták meg a lakbérkülönbözöt védelem alatt álló lakóik után. Hasonlóképpen nem történt semmiféle intézkedés abban az irányban sem, hogy mi lesz ezzel a lakbérkülönbözettel 1935 első hat hónapjában, amely időre a védelem alatt álló lakbérleti szerződések meghosszabbították.

Miután a költségvetésbe a pénzügyminisztérium nem volt hajlandó felvenni ezeket a hátralékokat, most erre való hivatkozással megtagad minden kifizetést úgy a régi, mint a tavalyi lakbérkülönbözöt számlájára, holott az utolsó évi pótbérek kifizetésére maga a lakbérleti törvény tűzött ki határidőt 1935 április 1 és június 30 között.

A háztulajdonosok szövetsége a pénzügyminisztérium magatartását a lakbérleti törvény flagráns megsértésének minősíti, mert az alkotmány előírásával ellentétben, minden előzetes és méltányos kártalanítás nélkül egyszerűen kisajátította a háztulajdonosok vagyonának egy részét.

Mégis, utolsó békés kísérletként a háztulajdonos-szövetségek egyesülete a napokban el fog járni az igazságügyi és pénzügyminiszternél, hogy ezt a kérdést peren kívül igyekezzeik megoldáshoz juttatni.

Férfiruha, amelyet az Egyesült Államok elnöke varrt.

Newyorkból jelentik: A tennessei múzeum egyik legféltettebb kincse az a férfiróltony, amelyet most sikerült megszereznie a múzeum vezetőségének. Nincs ezen a férfiróltonyon semmi különös, csak az, hogy — államfő készítette. Erre azonban nincsen több példa a világtörténelemben.

Az Egyesült Államok történetében nem ritkaság ugyan, hogy a köztársaság elnökének széke alá alacsony sorból küzdött föl magát az állam egyik polgára s ebben az esetben persze az elnök régi „munkakörének” is vannak emlékei. Ezt az öltönyt azonban Andrew Johnson, az egykori szabólegény 1853-ban, tehát akkor készítette, amikor már elnöke volt az Egyesült Államoknak.

Hajmosó és hajszerűtő

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.

volt Dengi-ház.

Romániában is kapható a világhírű németországi

PARAGENO

gépszijjkenőcs

PARAGENO megsokszorozza a gépszijj élettartamát.

PARAGENO tapadó ereje maximális, ami tömörked energiát ment meg az elpazarlódástól

Erthető így, hogy

PARAGENO gépszijjkenőcsöt használ nemcsak Németországban, hanem Romániában is minden nagyipari vállalat.

Kapható:

HEL-LA

kémiai laboratóriumban

Arad, Strada Eminescu 27.

Az öltöny persze nem rendelésre készült, hanem ajándékba, még pedig viszonzásul. Kévéssel megválasztása után Andrew Johnson ugyanis egyik régi barátjától, Peppertől, aki valamikor kovács volt, szénlapátot és parázspiszkáló vasat kapott ajándékba, amelyet a volt mesterember a közös iparosorban töltött esztendőkre való emlékezésül — s egy kicsit virtusból — sajátkezüleg kovácsolt, még nálánál is magasabb potra jutott barátja számára. Az elnökben is megmozdult hát a virtus, ő sem maradhatott el barátja mögött s hivatali időszakának első szabad óráit azszal töltötte, hogy szép öltönyt varrt hű cimborájának ajándékba.

(Continuare din pag. 1.)

permanența și necesitatea unei diviziuni obligatorii în grupări profesionale.

Acea tendință obligatorie a făcut pe legistatori să conseară în dispoziții pozitive legitimitatea asociațiilor profesionale.

Aceiași tendință obligatorie duce la legitimitatea federalismului economic, admis și de dreptul public modern.

În cele trei fraze precedente se cuprind, logic, teza d-ului Paul Boncour despre sindicalism, și federalismul economic, adică relațiile dintre individ și colectivitate în sensul că profesunea capătă, are o preponderanță o suveranitate economică.

În fiecare întreprindere, în fiecare meserie colectivitatea profesională constituită tinde la stabilirea unor reguli obligatorii. Această „gubernare a muncii” cuprinde infinite posibilități viitoare, pe care d. Paul-Boncour nu s'a temut să le urmărească până la consecințele ultime.

Urmas al revoluționarilor jacobini, d-se a repudiat însă concepția tiranică a asociaționismului și a preferat libertatea lui. Prin acesta d-se este separat de doctrina socialistă, pe adevărul că societatea nu este opera unei convenții ci rezultanta calităților și defectelor, a forțelor și scăderilor omului. Cu omul, care e cauza, societatea, care este efectul, comportă un progres infinit și de aceea nu trebuie să devină arbitrară, ci să lase activitățile individuale deplina desfașurare.

În conferința sa d. Paul-Boncour a solicitat rolul corporațiilor în secolele trecute, un rol primordial: de echilibru, de progres și de splendoare. Dar aceasta a trecut, pentru aspectele ce le-a avut.

„Convins până la credință de stare realitate, cu plenitudinea responsabilității, am aplicat odată ideile adoptate în tinerețe”. Și această aplicare a fost integrarea organizațiilor actuale profesionale în stat prin coordonarea lor în consiliul național economic.

Valoarea sindicatului este că a ieșit din existența colectivă pentru a reprezenta și apăra interesele profesionale. Valoarea sindicatului este că a organizat profesiunea și i-a dat dinamism.

Organizând profesiunile regionale, însă liber, și coordonându-le prin consiliul național economic, însăși națiunea va fi disciplinată și statul organizat.

Aceasta este reforma statului.

De aceea d. Paul-Boncour a afirmat că instituțiile parlamentare de azi nu mai sânt în stare să treacă de criză și să-și asume sarcinile de îndreptare. De aceea statul trebuie să-și asimileze forțele vii care sânt sindicatele profesionale și să capete bază corporativă prin reprezentanțele regionale și generale ale colectivităților profesionale.

„Dacă d. Paul-Boncour, a putut să afirme că numai pe această cale criza va fi trecută. Toate statele vor fi obligat să vină la organizațiile profesionale, oricare ar fi originea, evoluția, regimul politic, și structura lor. Chiar țara cea mai individualistă, Statele Unite ale Americii, au pășit la schimbarea revoluționară pe temelii celebrilor coduri rooseveltiane, care au în vedere de-a dreptul organizațiile profesionale. Toate statele, împinsă să-și dirijeze economia, vor trebui să-și organizeze profesiunile”.

Principiile dreptului public al Marelui Revoluționar de guvernare a persoanelor prin participarea tuturor la confecționarea legii, câtă să fie extinsă la administrarea lucrărilor prin participarea tuturor.

„Ideia unei suveranități economice este absolut justificată — iată cuvântul de îndrumare roștit de d. Paul-Boncour — prin libera formare și prin libera federalizare a sindicatelor profesionale”.

PECH.

— Hât tudod, az ugj volt, hogy pesszós va-csorán voltam náluk, bepityizáltam és mámoros állapotban megkértem a lány kezét. Most borzasztóan sajnálom a dolgot.

— Miért?

— A mámor elszállt, az asszony ittmaradt.

Megszigorította a pénzügyminiszter az autófuvarozási koncessziók pályázati feltételeit

Részletes utasítást bocsátott ki a pénzügyminisztérium és pontosan előírta, hogy milyen feltételeknek kell megfelelniök az új autófuvarozási koncessziók tulajdonosainak.

Mi a hivatalos indok és mi a valóság

A közlekedésügyi minisztérium új feltételeket állított össze azon cégek részére, amelyek meg akarják pályázni valamely autófuvarozási vonal koncesszióját, vagy az árlejtésre kitűzött régi vonalakat.

A külön erre a célra kiadott kérdőívekben a pályázóknak egész sereg részletre kell felvilágosítást adniok. Be kell jelenteniök többek között azt, hogy személykocsit, vagy autóbust akar-nak beállítani, a kocsit súlyát, a motor erősségét, az utasok részére szolgáló férőhelyek számát, a naponta megteendő járatok számát kocsik szerint, még pedig úgy, hogy a menet és a jövet két külön járatnak számít.

Az államnak járó haszonrészesedés tekintetében az ajánlatokat a naponta elérhető maximális forgalom mellett utasonként kell heti beosztásban felajánlani. A maximális tarifák a kitöltendő kérdőívben pirossal vannak megjelölve és az ajánlattevőknek minden egyes beállítandó kocsinál feltétlenül ki kell jelenteniök legalább a pirossal megjelölt tarifák állami részesedésére vonatkozó

rovatokat, mert különben az ajánlatukat nem vesszük figyelembe.

Az államnak felajánlott évi haszonrészesedést minden kocsinál csak azután kell beírni, miután a pályázó megcsinálta az egész járat jövedelmezőségi kalkulációját.

A pályázóknak joguk van arra, hogy a pályázati feltételekben felsorolt mennyiségen kívül is beállítsanak kocsikat és autóbuszokat, ha szükséges az utasforgalom minél jobb lebonyolítása céljából. Ha pedig a pályázó azt hiszi, hogy valamely útvonalra elegendő lenne a feltételekben előírt számnál kevesebb kocsit is, ezt az ajánlatához mellékelte rövid emlékiratban külön meg kell magyaráznia.

Hivatalosan a minisztérium azzal indokolja az új árlejtési feltételek kiadását, hogy ezzel meg akarja könnyíteni a pályázók dolgát és elkerülhetővé teszi a téves pályázatok benyújtását.

A valóságban azonban az új feltételek megszigorítják az eddigi koncessziós rendszert.

Végrehajtás elleni felfolyamodáshoz mellékelni kell a végrehajtás összegéről szóló letétjegyet is

Az 1934. május 5-iki, az egyenes adók behajtásáról és végrehajtásáról szóló törvény 46-ik szakasza értelmében a kincstári végrehajtás ellen beadott felfolyamodás mellé mellékelni kell a végrehajtás összegéről szóló letéti jegyet is, ellenkező esetben a felfolyamodást, mint elégtelenül felszerelt kezelik és semmisnek deklarálják.

A törvény szövege pontosan előírja, hogy a letéti jegyet is a felfolyamodási határidő alatt kell beadni, tehát nem elégséges, ha azt utólag, vagy az eljárás ideje alatt csatolják be.

Egyes kivételeket elismer a törvény is. Így nem kötelesek mellékelni az ugynevezett harmadik

személyek a végrehajtás összegéről szóló letéti jegyet, ami igen okos és, hiszen ezek a tény szerint nem is adósok.

A régebbi törvényekkel szemben az 1934. évi törvény pontosan meghatározta, hogy a felfolyamodás ideje alatt az árverést fel kell függeszteni. A 46-ik szakasz 3-ik bekezdése kimondja ugyanis, hogy az árverést a végrehajtási összegről szóló letéti jegy feljegyzése felfüggeszti.

Természetes, hogy a harmadik személyek mint felfolyamodók nem tekinthetők adósoknak és mint ilyenek nem kötelezhetők bármily összeg letétbe helyezésére.

A cluji tanoncmunkakiállítás programja.

A cluji ipartestület elnöksége közli:

A felfolyamodás ellen a tanoncmunkakiállítás a következő sorrend szerint lesz megtartva:

1. A kiállítandó tárgyak beszállítása június 17 és 18-án délelőtt 10—12 és délután 4—7 óra között történik.

2. A tárgyak elbírálása június 19 és 20-án délelőtt 10—12 és délután 4—7 óra között történik.

3. A tárgyak elrendezése június 21 és 22-én délelőtt 10—12 és délután 4—7 óra között történik.

4. A kiállítás nyitva lesz június 23-tól egészen június 30-ig délelőtt 10—12 és délután 4—7 óra között.

5. A kiállítás ünnepélyes bezárása és a jutalomdíjak kiosztása június 30-án délután 5 órakor lesz.

7. A kiállítás az ipartestület Karolina-tér 5. szám alatti székházában lesz megtartva. Látogatása díjtalan.

ÜZLETI ELV.

— Milyen feltételek mellett csinál nekem egy ruhát?

— Hát, tetszik tudni, a finom kundschaftoknak nem kell nálam betartani a terminusokat. Még csak felszólításokat se küldök nekik.

— Hiszen ez kitűnő!

— Na igen, de aki nem fizet, az nem finom kundschaft és úgy bepezelem, hogy csak úgy ropog.

Kavarodás egy pohár víz körül, amely százezer leibe került.

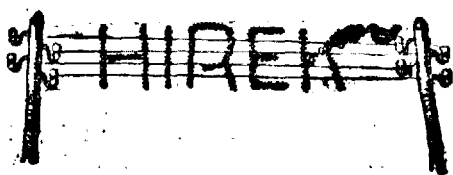
A báznai fürdőigazgatóságnak 100 ezer leibe került egy pohár gyógyvizet. A részletek alább következnek:

A báznai fürdőigazgatóság a fürdő vendégeinek a park egyik részében gyógyhatású vízzel kedveskedik, amelyet izléses poharakban szolgáltatnak ki a szomszjas járókelőknek. A gyógyforrásnál, ahol inni lehetett, egy asszony teljesített szolgálatot, aki az ingyenes víz után olykor olykor tetszés szerint kis borraivalokat kapott a kiszolgálás fejében.

Egy évad befejezése után kitűnt azonban, hogy a borraivalok nem fedezhetik teljesen a kiszolgáló személyzet fizetését és ezért a fürdőigazgatóság elhatározta, hogy csupán a kiszolgálás költségeinek fedezésére, egy leit számít fel a gyógyvizért poharankint a vendégeknek, amely összeget a kiszolgáló asszony jeggyel nyugtáztott.

A fürdőigazgatóság vesztére egy adóinspektor is volt a múlt évben a fürdőzők között, aki ezt a tényt kihágásnak minősítve, dörgedelmes jegyzőkönyvet vett fel a pénzügyminisztérium nevében és a fürdőigazgatóságot százezer lei pénzbüntetésre ítélte.

A Dumbraveni-i törvényszék tárgyalta elsőfokon az ítéletet, amelyet megsemmisített. A kincstár felebbezése folytán került az érdekes kihágás a Targu-Mures-i tábla elé. A táblai tanács most szakértők és tanúk kihallgatását határozta el az érdekes ügyben, amelyben egy pohár víz százezer leibe került...

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves köteteknél árengedmény.

Redakcia si administralia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

Meghalt Glück József

Arad város iparos és kereskedő társadalmának értékes és nagyrabecsült tekintélyes tagja dőlt ki szerdán este az élők sorából: hetvennégy éves korában örökre lehunyta szemét Glück József az országos hírű és nagyon kedvelt aradi szobafestő-iparos és festákkereskedő, több iparos-intézmény dolgos vezető tagja.

Glück József azok közül a régi emberek közül való, akikből egyre kevesebb van, aki becsületes munkássággal, a család és a társadalom iránti kötelességtudással, puritán jellemmel, megingathatatlan korrektséggel és páratlan szaktudással emelkedett a közmegebecsülés és közszeretet polcára. Glück József nemcsak mint dolgozó, becsületes iparos, hanem mint ember is kivételes helyet biztosított magának. A társadalom és a közügyek terén — főképpen az iparos mozgalmakban való szereplésével már évtizedek előtt Arad rokonszenvét és szeretetét vívta ki, mert mindig a puritán jellem és a sziv dominált minden cselekedetében. Mint festő és mázoló iparos, már a régi Magyarországon, országos viszonylatban is a legjobb hűnévnek örvendett, de ép úgy tudta a kötelességét, amikor társadalmi és jótékonyági akciókról volt szó, amikor a pénztárcának a szíven keresztül kellett megnyílnia. Glück Józsefnek mindig kitűnően ment a vállalat, de vagyont nem gyűjthetett, mert tuluságosan sok szíve volt. Es még egy, amiben példát mutathatott: családi élete. Hozzá tartozóit senki sem szerethette jobban, mint Glück József, aki a legmelegebb szívé legodaadóbb férj, apa és nagypapa volt.

Glück Józsefet, előrehaladott kora dacára, váratlanul érte utól a halál. Kedden este 6 órakor a Bulevardul Ferdinandon lévő üzletével szemben lévő sétány padján üldögélt és rosszul lett. Atment az üzletébe és az ott tartózkodó feleségét kérte, kísérje fel — az ugyancsak abban a házban lévő — lakásba, mert erős fájdalmakat érez. A megrémült uriaszony felkísérte férjét, majd azonnal három orvost küldött. Először a közeli lakásban lakó Ujhelyi József dr., majd Windholtz Béla dr. — aki különben rokona az elhunytaknak, — végül Kabdebó György dr. sietett Glück József segítségére. Az idős iparos rosszulléte szinte percről percre rosszabbodott és fájdalmai annyira fokozódtak, hogy a kezelőorvosoknak egymásután tizenkét injekciót kellett alkalmazniuk. A sok injekció sem használt, Glück József érverése 240-re emelkedett és sokszor kihagyott. A súlyos beteg Glück az éjszaka folyamán többször elvesztette eszméletét, holott Windholtz dr. valamint Ujhelyi és Kabdebó dr. állandóan mellette tartózkodtak és injekciókkal igyekeztek Glück József állapotát enyhíteni. A nagy beteg reggelre valamivel jobban lett, de a kezelő orvosok már ekkor látták, hogy ez a kis javulás átmeneti állapot és Glück József élete menthetetlen. Délután be is állott az agónia, amely este fél 9 óráig tartott, amikor Glück József jobblétre szenderült.

Glück József Gyulán született és egész fiatalon került Aradra, ahol mint szegény iparos kezdte és küzdötte magát az elsők közzé. Mint festő és mázoló iparos mindig első volt Aradon, de más üzleti működésével is sikereket ért el. Így ő állította fel Aradon a hirdető oszlopokat és a parti sétány székeit, amelyeket reklám-célokra használt fel. A köztéren való munkásságával is általános nagyrabecsülést szerzett magának. Társelnöke volt az ipartestületnek és felügyelő bi-

Életbe lépett a prémiumos alapra épített új külkereskedelmi szabályzat

A kiviteli cikkenként változó export-jutalékot egy miniszteri bizottság állapítja meg a világpiaci áralakulás szerint.

Megszületett végre az egységes rendszabály, amelynek alapján reálisan lehet kalkulálni

Több mint egy év óta tartó bizonytalanság után végre e héten a kormány egy új külkereskedelmi szabályzatot léptetett életbe, amely véget vet annak a káros állapotnak, amelyben külkereskedelmünk hosszú hónapok óta igen sokat szenvedett. Szerencsés rendelkezéseket tartalmaz-e az új rezsim? Majdnem mellékes. A fontos az, hogy van egységes rendszabály, amely alapot ad kalkulációra és egyformán érvényes mindenkire, befolyásokat, protekciókat nem enged. A kereskedő ügyessége majd megtalálja a szabályzat alkalmazhatóságának lehetőségeit, lényeges az, hogy úgy az exportőr, mint az importőr tudja: milyen terhekkal, milyen lehetőségekkel kell számolnia, számításainak van kiinduló pontja és fix bázisa.

Az új rendszer lényegileg a Magyarországon életben lévő és ott bevált külforgalmi rendszer adaptálása a mi viszonyainkhoz:

a kiviteli cikkenként változó export-jutalék, amelyeket a piac mindenkor állásához és a világpiaci árak alakulásához idomít egy miniszteri bizottság.

A minisztertanácsi rendelet szerint az exportból származó devizák hivatalos árfolyamon teljes összegükben a Banca Nationalának engedendők át, amely a követelés befutása után azok ellenértékét a megállapított prémiumokkal együtt kifizeti az exportőrnek. A behozatal céljaira szükséges devizákat, szintén a jegybank adja ki a kereskedelmi minisztériumtól nyert kontingens-engedély, illetőleg az erre vezetendő transzfer-vizum alapján. A jutalékok összegében eszközlendő minden változást az ezek meghatározására alakított miniszterelnöki bizottság idejekorán és előzetesen közölni fogja az érdekeltekkel.

A behozatali és kiviteli jutalékok a következők:

Buza és melléktermékek 40%,
árpa, zab, rozs 30%
tengeri (egyelőre a régi készletek után) 15%,
előállat és hus (a baromfiak kivételével) 30%,
fa- és faárak 25%,
petróleumtermékek 10%.

zottsági elnöke volt az Iparos Otthonnak, munkás vezető tagja több iparos intézménynek.

Halálának híre gyorsan terjedt el a városban és mindenütt általános megdöbbenést és mély részvételt keltett. Családja: felesége, egyetlen leánya Székely Andorné, veje Székely Andor, unokája Székely Klári, valamint Windholtz Béláné unokahuga gyászolja. Temetése pénteken délután hat órakor lesz az izr. temető halottas házából.

Arad iparostársadalma mély részvétellel fordul Glück József ravatala felé. Az Iparos Otthon szerdán este Reinhart Gyula elnökletével gyászülést tartott. Elhatározták, hogy emlékére szobalapítványt létesítenek és az Iparos Aggmenházban az egyik szobát Glück Józsefről nevezik el.

A bõriparosok küldöttsége a pénzügyigazgatónál. Az aradi bõriparosok 50 tagu küldöttsége jelent meg a héten Doctor Vazul pénzügyigazgatónál, akinél kifejtették azon sérelmüket, hogy a felebbező bizottságban a bõriparosok megbízottja nem kapott helyet és így a felebbezések során a bizottságban senki sem képviseli a bõriparosok érdekeit. Dictor Vazul a küldöttség tagjainak megígérte, hogy a felebbező bizottságban feltétlenül helyet biztosít a bõriparosoknak is és azoknak érdekeit szem előtt fogja tartani.

minden egyéb exportcikk 25%.

Ezeket a kiviteli prémiumokat olyan export után fizetik, amelyeknek ellenértékét francia frankban, svájci, vagy belga frankban, olasz lírában, pesetában, holland forintban, angol, egyiptomi vagy palesztinai fontban, amerikai vagy kanadai dollárban, cseh vagy dán koronában, norvég vagy svéd koronában kapja meg az exportőr, illetőleg rajta keresztül a Banca Nationala.

A behozatali jutalék, amelyet az importőröknek kell fizetniük az export-prémiumok fedezetére, egységesen 44%.

Azokból az államokból végzett import után, amelyekkel Románia magán-clearing viszonyt tart fenn,

behozatali jutalékot nem kell fizetni.

Ezek az államok ezidőszert Ausztria, Lengyelország és Magyarország.

Igaz, hogy az ezen országokba végzett export után sem fizetnek kiviteli prémiumot.

Az új külforgalmi rendszer tehát nem komplikált, nincsenek mellékutai, sőt avval a veszéllyel sem fenyeget, hogy nagymértű drágulást idéz elő. A megállapított prémiumok nagyjában a kompenzációs jutalékok növény mozognak, amíg tehát ezek a prémiumok tarthatók lesznek, illetőleg amíg ezek kivitelünk versenyképességét biztosítják, addig nincs ok attól tartani, hogy a 44 százalékos behozatali prémium nagyobb áremelkedést idéz fel a belföldi piacon.

Megoldatlan azonban még a buza belföldi árszabályozásának kérdése.

Lehet, hogy a 40 százalékos export-prémium buzákat elhelyezhetővé fogja tenni külföldi piacokon, de nem valószínű, hogy ez az árkonvenialjon a hazai mezőgazdákknak, mert a tavalyi 40.000 leies buzaárhoz képest ez alig jelentene a világpiac mai árai mellett 30.000 leit. Szó van arról, hogy a buza belföldi árát minimalják, vagy pedig behozatali kontingensek jövedelméből a kormány külön jutalékot fog fizetni azoknak a gazdáknak, akiknek gabonáját exportálják. Általában számítani lehet arra, hogy az ideai termés belföldi ára 35.000 lei lesz.

Hétfőn és ünnepnap után a kamara csak délután tart hivatali. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A kereskedelmi minisztérió érkezett utasítás értelmében a kamara is bevezette a közhivatalok munkarendjét, amely szerint hétfőn és az ünnepeket követő napon a hivatalos órákat nem délelőtt, hanem délután 1/25-től 1/28-ig tartják.

KÜLÖNÖS TUNEMÉNY.

— Képzeld csak, ha éjjel felébredek, úgy jön elő nekem, mintha a fal mozogna.
— Hm, persze az idegeid.
— Egy frászt az idegeim! A poloskák!

Megszüntették a „Bucuresti hónap” vasúti kedvezményeit. A Parcul Carolban rendezett „Bucuresti hónap” nagysikerű kiállítását, amint jelentettük, június 9-éről július elsejére halasztották. A város vezetősége egyidejűleg kommunikét adott ki, amelyben bejelentette, hogy a vasúti kedvezményeket egyidejűleg szintén meghosszabbítják július elsejéig. Most a vasutagazgatóság, illetve a vasut mellett működő francia szakértő közölte a várossal, hogy a kedvezmény hosszabbítását nem engedélyezi. A rendelkezés óriási feltűnést keltett és kellemetlen helyzetbe hozta a főváros vezetését.

— Be kell tartani a munkatörvényeket. Be-
csestiből jelentük: A munkügyi és népjóléti mi-
nisterium felhívást tett közre, amelyben utal
arra, hogy büntetések kiszabásának elkerülése
céljából a vállalatoknak szigorúan be kell tartani-
niok a nyolc órai munkaidőre vonatkozó, továb-
bá a kiskorúak és női munkások védelmét szol-
gáló törvényes rendelkezéseket.

EGYETLEN MEGOLDÁS.

Az ifju skót kiábrándult menyasszonyból és
visszaérté tőle a jegygyűrűt.

— Sajnos, nem adhatom vissza, — mondta a
lány, — mert eljegyzésem óta úgy elhíztam, hogy
nem jön le az ujjamról.

Az ifju skót sóhajtott egyet és elvette a nőt
feleségül.

— Árdragítás a cukorpiacon. A cukor-
nagykereskedők a Roman-gyár kockacukor
gyártmányát, amely olvadékonyabb és na-
gyobb alakú, mit a többi cukorgyáré s így a
közönség jobban kedveli, 0.50 lelei megdrá-
gították kilogramonként. Minthogy a kiskeres-
kedők számára maximális cukorárak vannak
érvényben s így ők nem adhatják tovább a
fogyasztó közönségnek az áremelést, a cukor
központhoz fordultak az árdragítás megszü-
ntetése érdekében.

MEGZAVART MEZESHETEK.

Két apacs találkozik.

— Egy hónappal ezelőtt megnősültem, —
mondja az egyik.

— Na és hol töltöttétek a mézesheteket?

— A mézeshetek alatt nem voltunk együtt.

— Hát az hogy lehet?

— En az ügyességi fogházban voltam, 6 pe-
dig a szülészeti klinikán.

— Felére csökkent a szeszfogyasztás.
A szeszmonopol által folytatott hibás árpo-
litika következtében a legális szeszfogyasztás
ezévből erőteljes csökkenést mutat a múlt
évvél szemben. Amíg az 1934. év első öt hó-
napjában a szeszadás 766 vagonot tett ki,
addig ez év első öt hónapjában csak 344 vagon
volt a szeszfogyasztás, ami az előző évinek
még 50 százalékát sem teszi ki. Ilyen körü-
lmények között kétséges, hogy a Szeszmono-
pol realizálni tudja a költségvetésben előírt
bevételt, amelyet az előző évvel szemben az
1935—1936. költségvetési évben még növel-
tek. A legális szeszfogyasztás csökkenése azt
mutatja, hogy a feketeszesztermelés ismét
felvirágozott.

INGYENES MALASZT.

A londoni Westminster Abbey-ben istentisz-
telet van. A skót és neje rádió hallgatják. Egy-
szerre vége a hitszónoklatnak és a rádióban csend
lesz. A skót megdörgöli a kezét és elégedetten
mondja a feleségének:

— Most hordják körül a perselyt.

— Be kell jelenteni a Németországban zá-
rott márkaköveteléseket. A Banca Nationala fel-
hívja mindazokat a román állampolgárokat, a
kiknek Németországban zárt márkakövetelése-
ik (Sperrmark) vannak, hogy jelentsek be azo-
kat a Devizaellenőrző hivatalnál, illetve vidé-
ken a jegybank fiókjánál. Egyidejűleg azt is
közölni kell, hogy ezek a követelések esedéke-
sek-e? Be kell jelenteni azt is, hogy az ilyen kö-
vetelések tulajdonosai milyen feltételek mellett
engedik át zárt márkáikat a Banca Nationalá-
nak.

PRIMA FOGYASZTO

— Főur, miért nem dobja ki a lakából ezt a
részes dögöt? Két óra óta figyelem, hogy alian-
dóan hortyog.

— Csak nem bolondultam meg, hiszen ez az
ur itt most a legtöbbet fogyaszt . .

— Hogy-hogy?

— Háromszor költöttük már fel és mind a
háromszor kifizette a csehjét.

Mit tartalmaz az új játéktörvény végrehajtási utasítása

Most jelent meg a játéktörvény végrehajtási
utasítása, amely elé érdekelte körök nagy vára-
kozással tekintettek. Megállapítható, hogy a
végrehajtási utasítás nem váltotta be a hozzája
fűzött reményeket, amennyiben semmiféle könnyi-
tést nem tartalmaz. Az utasítás értelmében nyil-
vános helyeken tilos a következő kártyajátékokat
és mechanikus berendezéssel üzőt szerencsejáté-
kokat folytatni:

1. Roullett, petit coeur és mindazon játékok,
amelyek folytatásához gépszerkezetre van szükség.
2. Banco, bakkarat, chemin de fer, brazilia-
na, harminchatos, trente et quaranté, huszon-
egyed, harmincegyed, angol banco, namur, valet
royal, nasi-vasi, toti, loton és svete.
3. Pocker, maus, écarté, hatvanhat, sept a
l'as kalabriász, bridge, preference, pentarola rum
my, rum, gar au coeur, tarokk, picket, dar-dar.

Ezeket a játékokat csak külön miniszteri en-
gedéllyel és csak zárt helyiségekben lehet játszani.

A többi kártyajáték, amelyeket a végrehaj-
tási utasítás elmulaszt felsorolni, nyilvános helyen
még akkor sem játszható, ha a miniszterium a
fentebb felsorolt játékok bármelyik kategóriájára
különleges engedélyt ad.

Mindennemű engedély nélkül, csak a követke-
ző játékok játszhatók: sakk, billiárd, table, domi-
no, rummy kövekkel és mah-young.

Játékengedélyeket fürdőhelyek, zárt klubok
és egyesületek kaphatnak, amelyek jogi személyi-
séggel rendelkeznek. Az engedélyekért illetéket
kell fizetni, amely kétszáz ezer és egy millió lej
között váltakozik. A játéknál felhasznált minden
kötve kártya után külön kétszáz lej illeték jár. A
játéktörvény ellenőrzését miniszteri biztosok fog-
ják végezni.

Teljes bérérték után állapítják meg az új épületek kivételes adóját

Magyarázó rendelet jelent meg az új épületek most életbe léptetett adójára vonatkozólag.

Alkotmányellenes-e az új épületadó?

A pénzügyminiszter magyarázó rendeletet
adott ki az eddig adómentes új épületekre kirótt
progresszív adóval kapcsolatban. A rendelet ki-
hangsúlyozza, hogy ez az adó kivételes jellegű, a
mely után nem lehet semminemű pótdótot kivetni,
mert nem azonosítható a rendes házadóval. Ugyan-
eből a szempontból az új adó alá eső épületeknél
a bérértéket nem lehet levonásba hozni a kereske-
delem, vagy ipar üzéséből eredő jövedelem adó-
alapjából, azon a címen, hogy az ingatlan bérér-
tékét külön már megadóztatták a rendes épület-

adónál.

Az új adót tehát az ingatlanok teljes bérér-
téke után kell kivetni, amely összeggel az adó-
főkönyvben szerepel és nem a tulajdonképpeni ház-
adó alól mentesített bérérték után.

Ezzel szemben jogász körökben olyan véle-
mény alakult ki, hogy az adómentes házak meg-
adóztatása a rendkívüli adóval, ellenkezik az al-
kotmány rendelkezéseivel és a kivételek közigaz-
gatási perrel megtámadhatók.

Rovine egész intelligenciája megmozdult a kisváros iparos kulturháza javára

Rovinéről jelentik: Az itteni ipartestület új
kulturháza alapja javára kitűnően sikerült nép-
ünnepélyt rendezett vasárnap pünkösd első nap-
ján délután a rovinei kiserdőben. A jól sikerült
ünnepélyt az Ipartestület vezetősége Cenadan
Demeter elnök, Gergely Lajos alelnök, valamint
Móra István és Zver Pál főrendezők készítették
elő a rovinei és pedcai hölgyek — társadalmi ál-
lásra való tekintet nélkül — hathatós segítsé-
gével. Az ünnepély délután 2 órakor kezdődött
és a késő esti órákig húzódott el. Az ünnepély
élénkségét az ilyenkor szokásos népies szórako-
zások tarkították. Rudmászás, kötélhuzás, zsák-
bafutás, talicska verseny, kerékpár verseny, box
verseny, lepényevés, szerencse halászat, szeren-
cse kerék, 11-es rugás és egyéb tréfas versenyek
rendezésével gondoskodtak a nagyszámban hul-
lámzó közönség szórakoztatásáról. Az egyes sátr-
rakhoz felkért hölgyek névsorát a rendezőség a
következőképpen állította össze. Tombola sátor:
Elnökök: dr. Lelik Istvánné, Lelik Ferencné,
Moholea Illésné, Ekkel Györgyné. Sátor veze-
tők: Tamasdan Istvánné, Márton Lászlóné. Ren-
dezők: Hajas Bözsike, Schiop Viorica, Angyal
Bözsike, Zabos Rózsika, Barta Bözsike, Kajári
Magda és Lili, Molnár Jolánka, Schelb Aranka.
Italsátor: Elnökök: dr. Weisz Józsefné, dr.
Zinveliu Emilné, Gerlőczy Gyuláné, Weinmann
Imréné, Eliás Andorné. Sátor vezetők: Tóth La-
josné, Szabó Istvánné. Rendezők: Friedmann
Ferencné, Kuliner Pálné, Donáth Mancika, Lov-
rencsik Rózsika, Kiss Bözsike, Kelemen Marika,
Steiner Rózsika, Kramer Jánosné, Jeszus Dia
de Leon, Zámboi Mihályné, Zabos Jánosné Gás-
pár Lajosné. Trafik és világ posta sátor. Elnök-
nök: Karácsonyi Iván Gézáné, Mang Józsefné.
Sátor vezetők: Babuskov Jánosné, Márton Gyul-
áné. Rendezők: Jakobovics Bözsike, Mang nővérek,
Szabó Mancsi, Marócsek Mancsi, Pap Ilonka, Hajas
Józsefné, Lohaza Andrásné, Nagy Lola. Falatozó

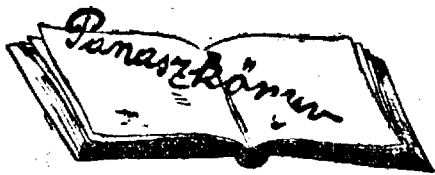
és konyha sátor. Elnökök: dr. Bentia Eneáné,
Hrianka Béláné, Papp Vazulné, Vrájtor Gheor-
ghené. Sátor vezetők: Galla Antalné, Lukács
Istvánné, Rohács Jánosné. Rendezők: Lövi Jó-
zsefné, Kohn Mihályné, Schwarcz Jánosné, Sipos
Istvánné, Szedlák Pálné, Drágos Petruné, Fekete
Bözsike, Brezán Mariska, Seprényi Katica, Hajas
Mariska, Márton Magduska, Hajas Ica, Várady
Antalné, Dankó Kálmánné, Kovács Lászlóné,
Cukrasz sátor. Elnökök: Schlett Gézáné, dr.
Harnik Anna, Novac Gheorghené, Dobrescu
Constantin. Sátor vezetők: Gergely Lajosné,
Cenadan Dimitriené. Rendezők: Gheran Iliené,
jun. Gheran Iliené, Biró Manyika, Wolfshend
Baba, Lelik Mihályné, Kovács Jánosné, Sisa Ica,
Friezenhann Ferencné, Grálitzer Nándorné, Sző-
ke Istvánné, Sipos Ferencné, Sipos Bözsike, Kiss
Józsefné, Krohn Györgyné, Kovács Andrásné,
Klimák Andrásné, Darvas Mihályné. Fagylalt
sátor. Elnökök: Laita Ioanné, Kárpáti Károly-
né, Konnarth Sámuelné, Müttermüller Józsefné,
Sátor vezetők: Ordódi Andrásné, Zver Pálné,
Rendezők: Weismüller nővérek, Robb nővérek,
Lacsán Honka, Demény Rózsika, Sipos Józsefné,
Auer Józsefné, Schultz Annuska, Landler Már-
tonné, Friedmann Lajosné, Kabát Pálné, Bara-
nyi Jánosné, Avramescu Zsanné, Ordódi István-
né, Ordódi Jánosné, Wattai Jánosné, Badalik
Istvánné, Koncsek Ferencné, Tóth Józsefné,
Kocsik Mihályné, Petcov Milánné, Ziegler Ferenc-
né, Pipa Jánosné.

257 millió lej értékű repülőbélyeget fogyasztunk átlag évente.

Hivatalos kimutatás szerint a következő
mennyiségű repülőbélyegeket hozták forgalomba:

1933—1934-ben 38 millió lej értékű 50 banis,
60 millió lej értékű 1 lejes és 162 millió lej érté-
kű két lejes. Ugyanennyi bélyeg került kibocsá-
tásra 1934—35-ben.

Ebből a mennyiségből 257 millió lej értékű
repülőbélyeg fogyott el átlag évente.

Ismét elgáncsolták a betegsegélyzőnél a belföldi gyógyszerárugyarakat

A betegsegélyzőnek azt is szabad, hogy a minden vonalon kiméltelenül keresztülhajszolt törvényeket és rendeleteket is negligálják?

Romániában ma már körülbelül egy tucatnyi gyár van, amely eddig csak külföldön kapható speciális gyógyszerek előállításával foglalkozik. Tekintettel arra, hogy ezek a vállalatok többnyire valamely külföldi gyár receptjeit vették meg, a belföldön előállított gyógyszerkülönlegességek minőségileg jól sikerültek. Ennek ellenére a különböző közintézmények és elsősorban a munkáspénztár továbbra is külföldi gyártmányokat vásárolnak. Legutóbb például

a betegsegélyző pénztár körülbelül 10 millió lej értékű gyógyszerkülönlegesség szállítására írt ki árlejtést és az árlejtési feltételek olyan formában lettek megalkotva, hogy a belföldi készítményeket előre kizárta a szállítástól.

Ennek ellenére a belföldi gyógyszerüzemek mégis benyújtották ajánlataikat és a betegsegélyzőpénztár vezetősége ígéretet is tett arra, hogy legalább részben figyelembe fogja venni a román készítményeket. De újabb hírek szerint a kartellszerűen szervezett külföldi gyógyszerképviseleti cégek intervenciójára, a belföldi gyárakat mégis kihagyják a mostani szállítástól. Amennyiben ez valóban bekövetkezik, a belföldi gyógyszerészlaboratóriumok erőfeszítéseit készülnék indítani a külföldi készítmények megdönthetetlennek látszó kizárólagossági joga ellen.

Az első lépés ebben az irányban már meg is történt. A napokban zajlott le Bucurestiben a gyógyszerészesegyesületek országos kongresszusa. Ebből az alkalomból többek között határozati javaslatot fogadtak el, amely tiltakozik a külföldi gyógyszerkülönlegességek korlátlan beengedése ellen, mert ezzel az állam csirájában fojtja el a belföldi gyógyszerészipar terén eddig történt kezdeményezéseket.

A városi illetékeket kivető bizottságok tartoznak respektálni az állami adóhivatal által megállapított adóalapot

Az oradeai törvényszék elvi jelentőségű döntvénye Weiszlovits Emil, az oradeai Park-szálló tulajdonosa perében.

Nagy jelentőséggel bír az a törvényszéki határozat, amelyet a napokban hoztak meg Oradeán Weiszlovits Emil ottani szállótulajdonos perében.

A városházán most folynak a taxakivetések, amelyek ebben az évben felülmúlnak minden képzetet. Az ideiglenes tanács ugyanis, úgy intézi a taxakivetések ügyét, hogy tüzzel-vassal és leggyakrabban jogtalanul is, de biztosítsa a gazdálkodásához szükséges pénzeket.

Weiszlovits is városi taxa miatt perelt.

Mult esztendőben ugyanis a szállodája után 400 ezer lej bérérték-alapon rótták ki rá a községi adót, holott a szálloda adóalapja csak 216 ezer lejt tett ki.

Hasonlóképpen jártak el Weiszlovits házával is, mely után 4 millió bérérték alapján állapították meg a tüzzel-vassal, habár az állami adóalap, melyet Weiszlovits kivételi jegyzőkönyvvel igazolt a bizottság előtt, csak 803 ezer lej adóalapot állapított meg.

Weiszlovits Emil nyomban megfellebbezte a taxakivétést és a felebbezési bizottság részben le

is szállította a kivételi alapot. Weiszlovits ebbe se nyugodott bele, hanem felfolyamodással élt a törvényszékhez, mely most tárgyalja ügyét.

A törvényszék előtt Weiszlovits ügyvédje a helyi pénzügyi törvény 73-ik szakaszára hivatkozva kérte a törvényszéket, hogy adjon helyt a felfolyamodásnak. A törvényszék rövid tanácskozás után megállapította, hogy

a felfolyamodás indokai helytállóak és ítéletileg kimondta, hogy a városi taxakivető bizottságoknak respektálniuk kell a helyi pénzügyi törvény 73-ik szakaszát, amely szerint a községi illetékek megállapításánál tekintetbe kell venni az állami adóhivatal által megállapított adóalapot.

Ezért tehát a Park-szálloda után épügy, mint az épület után az állami adó jegyzőkönyvében foglalt adóalap után lehet csak kivetni a városi taxákat is. A határozat, mely elvi jelentőségű, nyomban jogerőre emelkedett.

Nemzetközi megállapodás a külföldre vándorolt biztosított munkások nyugdíjának kiutalása ügyében

A nemzetközi munkaügyi hivatal néhány napon át arról a kérdéssel tanácskozott, hogy mi történjék azoknak a munkásoknak nyugdíjával, akik abból az államból, ahol életük nagy részét töltötték, kivándoroltak és új hazában töltik be azt a korszakot, amelyben már nyugdíjra jogosultak.

Ebben a kérdésben több javaslat is felmerült. Az egyes javaslatok körül élénk vita keletkezett. A munkaügyi hivatal végül is 24 többséggel a francia javaslattal szemben, Kádár Levente magyar kiküldött indítványát fogadta el.

A magyar indítvány szerint annak az országnak munkásbiztosító szervezete, amelynek terüle-

téről a munkás kivándorolt, köteles a nála befizetett összegek és az illető országban eltöltött idő arányában a nyugdíj-befizetéseket a bevándorlási ország munkásbiztosító pénztárába befizetni.

HELYVÁLTOZTATÁS.

- Na és hogy van a férjed?
- Ne is kérdezd, egyre mélyebbre süllyed.
- Hogy-hogy?
- Eddig a szivemben fektűt, most a gyomromban.

KEDVES ROKON, NE VEGYE ZOKONI!

Irta: BODOR PAL.

Alábbi négy levél eredetileg németül íródott, csupán a német nyelvben járatosok kedvéért közöljük hiteles magyar fordításban.

1.

Budapest, 1935. június 1.

Tekintetes

ALOIS SCHLAG urnak,
a „Hotel zum goldenen Lamm” tulajdonosának
GMUNDEN.

Alulírott nyugalmazott pesti csótészta ügynök vagyok, szeretnék négytagú családommal hat hétig Gmundenben nyaralni. Egyik jóbarátom ajánlta az ön szállóját és ezért kérem szíves értesítést, hogy van-e önnek két szép szoba részünkre, teljes ellátással?

Figyelemztetem azonban, hogy az itteni szigorú valutarendelet értelmében csak 50 pengő értékű valutát szabad kivinni. De ha eredeti levéllel igazolni tudom, hogy külföldi rokonaim ingyenes nyaralásra hívtak meg, akkor nincs semmi baj.

Arra kérem tehát, hogy válaszelevelében mint rokonnak hívjon meg, hangsúlyozva, hogy teljesen ingyen hajlandó vendégül látni bennünket. Tájékoztatásul közlöm, hogy nőm neve Sarolta, gyermekeim Árpi, Tomi és Licike. Sürgős válaszát várva, maradtam kiváló tisztelettel

Eszes Soma

Vadász-ucca 98., III. em. 5.

2.

Gmunden, 5 Juni 1935.

Mein lieber, guter SOMA!

Leveledet megkaptam és tudatlak, hogy van két gyönyörű szobánk a részetrekre. Ha kiadnánk idegeneknek, kapnánk érte panzióval együtt személyenkint 12 schillinget, de te tudod, milyen gazdagok vagyunk, inkább meghívunk titeket, ami legkedvesebb rokonainkat, gyereket el hat hétre, egyeték-igytok, egy garasotokba se fog kerülni.

Hogy van a kedves aranyos feleséged, a Sarolta? Feleségem, Melanie már alig várja őt. És mit csinálnak azok az édes gyerekek, az Árpi, Tomi és Licike? Kisfiam, a Sepperl egész nap bög, mert már játszani szeretne velük.

Hát csak gyertek gyorsan, mert különben megharagvunk és csókol benneteket a viszontlátásig a ti szerető

Loisikok

Gmunden, 25 August 1935.

Herrn

SOMA ESZES

BUDAPEST.

Hallja, maga utolsó csirkefogó, sie Schwindler, sie Wagabund.

Maga eljött ide, hozzám, hat hétre nyaralni, azzal a róna piszok feleségével és három komisz, pállottsájú kölykével, zabáltak és zabáltak, aztán amikor lejárt a hat hét, akkor hajnalban összecsomagoltak és lábujjhegyen meglógtak a szállomból, fizetés nélkül.

Hát mit gondol tulajdonképpen, maga szélhámos, sie Gauner? Hát nem megirtam magá-

nak, hogy a panzió idegeneknek tizenkét schillingbe kerül?

Ezennel felszólítom, hogy tartozását, azaz kétezeröttszáz schillinget azonnal küldje meg, mert különben baj lesz.

Azonnali válaszát várom, sie Schuft, sie gemeine Kerl és maradtam kiváló tisztelettel

Alois Schlag.

4.

Mein lieber, guter ALOIS!

K. leveledet megkaptam és direkt odavagyok a csodálkozástól. Hát mi történt veled, Lojzikám, hogy egyszerre ilyen barátságtalan lettél hozzánk?

Előttöm fekszik júniusi leveled, amelyben meghívtas engem, meg a kedves feleségemet, meg az édes gyerekeimet ingyen nyaralni és most nőmet róna piszoknak, gyermekeimet pedig pállottsájúaknak minősited.

Remélem, csak viccelsz, édes Lojzikám, ott is mindig rém vicces voltál, hehehe, emlékszem, amikor megérkeztünk, így mutatkoztál be a feleségemnek: „Mein Name ist Schlag, wo kann ich Sie treffen?” — hehehe.

Szóval utolsó leveledet is csak viccnek tekintem, Lojzikám, tehát nem haragvok rád. Sőt, becsületzavamra kijelentem, hogy úgy a lakással, mint az ellátással nagyon meg voltunk elégedve és ha Isten éltet, jövőre ismét eljövünk, az ideai feltételek mellett.

K. feleségedet, az aranyos kis Sepperit és téged számtalanszor csókol a te sirig hű rokonod

Soma.

Érezte már a hatását az általános drágulás

Emelkedett a ruhanemű, cipő, harisnya, kalap, cérna, gyapot és butor ára, drágult az építkezés, csak az élelmiszerek piacán és a lakberekben nem mutatkozik még drágulás.

Közzükségleti cikkek tanulságos indexszámai

Az egyik fővárosi gazdasági szaklap közli a májusi indexszámokat és megállapítja, hogy a megélhetés megdrágult. A drágulásban részt vesznek olyan árucikkek is, amelyek ez alól eddig mentesek voltak.

A külföldi érdeklődésre való tekintettel megdrágult a petróleum és annak minden terméke.

A túl magas árak miatt jelentékenyen megdrágította a cementet.

Májusban a butor körülbelül tizenöt százalékkal drágább lett.

A kap keserű iróniával jegyzi meg, hogy a drágulás éppen akkor következett be, amikor a kormány a legtöbb árucikk számára megállapította a maximális árakat. Humoros azonban az, hogy

egyedül az élelmiszerek még ma is olcsóbban kaphatók a piacon, mint amennyire azok árát maximálisan megállapították.

Az élelmiszerek áprilisban és májusban állandóan változatlanok maradtak. Ugyanez vonatkozik a lakbérre, a szappanra, a tűzifára és a papírosra. Emelkedtek azonban a ruhanemű, a cipő, harisnya, kalap, cérna, gyapot és más áru árai.

Legjelentékenyebb az emelkedés a textiláraknál. A májusi indexszám 32.63, holott áprilisban 32.24, márciusban 32.05, a múlt év decemberében pedig 30.70 volt.

Az indexszám emelkedése világosan mutatja az árak emelkedését. Ez az emelkedés elsősorban a közzükségleti cikkeknek mutatkozik

Kik irnak reprezentatív cikkeket az „Aradért” című almanachba

Az elmúlt héten jelentettük, hogy Arad általános fejlesztése, kereskedelmi, ipari, pénzügyi forgalmának fellendítése érdekében meginduló nagyarányú akció erősítése céljából „Aradért” cím alatt magas színvonalú, díszes könyv jelenik meg, amely a propagandisztikus részen kívül hivatalos adatokból összeállított névjegyzéket és közhasznú felvilágosításokat is tartalmaz. A könyv megjelenésének híre a legnagyobb cégek, vállalatok tulajdonosainál, a pénzügyi élet vezetőinél a legteljesebb érdeklődést keltette és a mű létrehozása érdekében ők is minden lehetőséget elkövetnek. Ennek igazolására közöljük, hogy iltói Adler Andor ezekkel a szavakkal teljesen önként adott kifejezést megelégedésének a könyv szerkesztői előtt:

— Arad érdekében nagyjelentőségűnek tartom az Aradért című könyv és Nagy Címtár megjelenését, szerencsét kívánok ehhez az új ötlethez, mert meg vagyok győződve róla, hogy Arad és a megye egész lakossága, de különösen a kereskedők, az iparosok és a hitelélet is igen sokat nyernek általa. Megjelenésével nagy hasznára lesz gazdasági életünknek. Én is mindenben csatlakozom azokhoz, akik megelégedéssel fogadták a tervet és mindenkinek őszinte szívvel ajánlom az „Aradért” című könyvet annál is inkább, mert annak ügyei a legjobb kezekben vannak. Felhatalmazom önöket, hogy ezt nyilvánosságra hozzák.

Közöljük még, hogy az „Aradért” című könyv számára báró Andrányi Lajos is ír és e cikk a

báró egyéni javaslatait tartalmazza Aradváros fejlesztése érdekében. Megemlítjük azt is, hogy dr. Marcus Mihály hosszabb vezető cikkében Aradról, mint ennek az országrésznek fővárosáról ír, amelynek fejlesztése céljából az összes gazdasági erők együttműködését tartja fontosnak és célravezetőnek. Ugy az ő, mint Mateescu kereskedelmi és iparkamarai elnök, Domán Sándor alelnök, Pacuraru Brutus főtitkár és a többi kiváló gazdasági és társadalmi vezető férfiak propaganda cikkei iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Mint érdekességet említjük meg, hogy „Arad legrégibb cégei” című külön nagy rovatban méltatják a szerkesztők e kiváló cégek közgazdasági jelentőségét. A könyv szerkesztői Voiteanu Ioan polgármesteri titkár, iparhatósági biztos és Bolgár Lajos, nagy buzgalommal fáradoznak a legjobb eredmények elérése céljából és arról is gondoskodnak, hogy a mű a legmagasabb intéző körökbe is eljusson. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bul. Reg. Ferdinand 7. I. em. (a városházával szemben), Bolgár címén. Telefon 6-90.

NAIVITATE.

— Mamă, berzele cari aduc pe micii prinți, sunt și ele frumosoare ale curții regale.

Uj iparügyi felügyelő Timișoarán.

Alexandrescu Auréli, a timișoarai iparügyi kerületi felügyelőség mérnökét kerületi iparügyi felügyelővé nevezték ki.

Alexandrescu továbbra is mint Faur Livius miniszteri igazgató helyettese szerepel és a felügyelőség keretén belül fog működni.

Miért nő az országban a munkanélküliség?

A Dreptatea című fővárosi napilapból vesszük az alábbi figyelemreméltó megállapításokat:

A munkakeresők száma jelentékeny emelkedést mutat. Ez egyrészt a szaporodás természetes következménye, másrészt az okozza, hogy a föld nem képes eltartani a falusiakat, akik így kénytelenek másnak bérbeadni erejüket. Ott, ahol tíz emberre van szükség, husz, harminc is akad. Így történik aztán, hogy ma már 15 lej és étel a nap-szám Moldovában, fele annak, amit háboru előtt fizettek. Ha a pénz vásárló erejét vesszük tekintetbe, a 15 lej két és fél darab kenyér egy olyan családnak, amelynek átlag öt tagja van.

A mezőgazdasági napszám csökkenése a terményárak katasztrófális esésének volt a következménye, mely akkor következett be, midőn a falusiak részére szükséges iparcikkek megdrágultak. Ez aztán a falu életszínvonalát teljesen lerontja.

A pellagra ismét felütötte fejét Moldovában. S ezzel szemben mindössze két-három falu között elosztott 500 gram tinkturával védekeznek a hatóságok.

Mindent meg kell tenni, hogy jó ára legyen a búzának. Ez a főparancsolat. Ez az egyedüli út ma a javításra.

A devai kereskedők mozgalmát indították az ottani iparkamara visszaállításáért.

A Sfatul Negutitoresc devai fiókjának küldöttsége Schumann Ernő elnök vezetésével megjelent Mioca Romulus dr. hunedoaramegyei perefektus előtt, akinek intervencióját kérték, hogy az iparkamarát helyezze vissza. Hivatkoztak arra, hogy Hunedoaramegye egyike a legnagyobb megyéknek és így méltán megérdemli, hogy saját iparkamarája legyen.

A perefektus figyelmesen végighallgatta a küldöttség indokait és a maga részéről határozott ígéretet tett, hogy illetékes helyen interveniálni fog a kérelem teljesítéséért.

Kérte a küldöttség annak kieszakölését is, hogy Devát furdóvárossá nyilvánítsák, valamint azt is, hogy a perefektus lépjen fel teljes eréllyel a mindinkább elharapódzó vándorkereskedelemmel szemben. A perefektus e kérésekre nézve is megígérte támogatását.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare a Inmormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in intaresul lor propriu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respirati automatic, adica daca membrul decede intru timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt scutite dupa urmatoarea membru decedat:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralekban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15. §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban: 839. Francisc Mirusz Ferenc.

In grupa B. csoportban: 853. Vad. lui Benjamin Weiss Benjáminné, 854. Andrei Baloga Andras.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunicati cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente pana la numarul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatósága ez uton közli a tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In grupa I. csoportban: Vad. lui Carol Müller Károlyné 772, Vad. lui Stefan Gecse Istvánné 773.

In grupa II. csoportban: Vad. lui Francisc Jasek Ferencné 859, Vad. lui Iosif Bencze Józsefné 860, Vad. lui Stefan Gecse Istvánné 861, Vad. lui Francisc Szeidl Ferenc 862.

Iparos Testvérek!

Mélyszéges fájdalommal és megrendült szívvel hozzuk tudomásotokra, hogy

Glück József

iparos társunkat, az Aradi Iparos Otthon megalakulása óta felügyelő bizottsági elnökét e hó 12-én este fél kilenc órakor az Ur magához szőlította.

A tisztesség, becsület és kötelességtudás élő mintaképe távozott a halálával körünkbeli. Hűt tetemeit e hó 14-én, pénteken délután 6 órakor fogjuk az izz. temető halottas házából utolsó útjára elkísérni. Jöjjetek el mindnyájan, hogy Otthonunk érdekében kifejtett fáradhatatlan munkásságáért ezzel is kifejezzük hálánkat és elismerésünket.

Nemes emlékét örök időkre megőrzendő, aggmenházunkban nevére szoborlapítványt létesítünk, amihez hozzájárulástokat kérjük. Ne hiányozzon az adakozók sorából senki, aki szerette és tisztelte Őt.

Arad, 1935. június 13.

Testvéri üdvözléssel:
az Aradi Iparos Otthon
igazgatósága és felügyelő bizottsága.